

Lokakuu 2026

Miljardi kestävään kasvuun

Selvitys elintarviketeollisuuden
ennätyksellisestä investointien vuodesta.

Tiivistelmä

Suomalainen elintarviketeollisuus investoi nyt ennätyksellisen vahvasti. Vuonna 2026 alan investoinnit lähestyvät ensimmäistä kertaa miljardin euron rajapyykkiä. Kyse ei ole yksittäisestä suurhankkeesta, vaan sadoista eri puolilla Suomea toteutettavista investoinneista, jotka uudistavat tuotantoa, lisäävät kapasiteettia ja vahvistavat alan kilpailukykyä.

Selvitys tarkastelee, mistä miljardiluokan investoinnit muodostuvat, mihin ne kohdistuvat ja miten ne vahvistavat samanaikaisesti sekä kilpailukykyistä että kestävää ruokajärjestelmää.

Elintarviketeollisuus on Suomen suurin kulutustavaroita valmistava toimiala ja kolmanneksi suurin teollisuudenala. Vuonna 2025 alan liikevaihto oli 14,7 miljardia euroa ja jalostusarvo 3,3 miljardia euroa. Ala työllistää laajasti koko arvoketjussa alkutuotannosta kauppaan, ja noin joka kymmenes Suomessa kerättävä veroeuro syntyy ruoka-alalta.

Investoinneista 44 prosenttia kohdistuu tuotantokapasiteetin uudistamiseen ja 13 prosenttia tuotannon tehostamiseen esimerkiksi energia- ja ympäristötehokkuutta parantamalla. Samalla kapasiteettia kasvattavien investointien osuus on noussut 34 prosenttiin, mikä on selvästi enemmän kuin aiempina vuosina. Investointien rakenne kertoo sekä toimialan uudistumisesta että vahvasta kasvuhaluudesta.

Elintarviketeollisuuden investoinneissa kilpailukyky, kasvu ja kestävyys kulkevat käsi kädessä. Uudistava investointi voi samanaikaisesti kasvattaa tuotantoa ja arvonlisää, parantaa tuottavuutta, pienentää yksikkökustannuksia ja ympäristövaikutuksia sekä vahvistaa toimitusvarmuutta. Tämä yhteys toimii myös toisin päin: ilmaston ja luonnonolosuhteiden muutokset, resurssien saatavuus, sääntely ja asiakkaiden vaatimukset synnyttävät uusia investointitarpeita.

Miljardiluokan investoinnit vahvistavat Suomen kilpailukykyä, vihreää siirtymää, alueellista elinvoimaa ja huoltovarmuutta. Investointiaallon jatkuminen edellyttää kuitenkin ennakoitavaa sääntelyä, osaavan työvoiman saatavuutta ja kilpailukykyistä toimintaympäristöä.

Bate Ismail
Ekonomisti, ETL
bate.ismail@etl.fi

Satumaija Levón
Vastuullisuusjohtaja, ETL
satumaija.levon@etl.fi

Sisällysluettelo

Elintarviketeollisuuden investoinnit lähestyvät miljardia	s. 4
Investoinnit vuosina 2012-2024 ja toimialavertailu	s. 5
Investointien jakautuminen alatoimialoittain	s. 7
Investoinnit vauhdittavat kestävyys siirtymää	s. 10
Investoinnit tutkimukseen, kehitykseen ja uusiin tuotteisiin	s. 12
Muut kestävyysinvestoinnit	s. 14
Ennakoitava sääntely ratkaisee investointien jatkon	s. 16

Elintarviketeollisuusliitto on ruoka-alan suunnannäyttävä ja kokoava voima. Edustamme Suomessa toimivia ruoka- ja juomayrityksiä. Tavoitteenamme on uudistuva ja vetovoimainen ruoka-ala, joka luo hyvinvointia koko Suomeen.

Toimintamme piirissä olevat noin 600 yritystä kattavat kaikki elintarviketeollisuuden toimialat ja elintarviketeollisuuden tuotannon Suomessa lähes kokonaan.

Elintarviketeollisuuden investoinnit lähestyvät miljardia

Suomalainen elintarviketeollisuus on vuonna 2026 historiallisen vahvassa investointivaiheessa. Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n kesäkuun 2026 investointitiedustelun mukaan alan investointiaikeet lähestyvät tänä vuonna ensimmäistä kertaa miljardin euron vuositasoa. Kasvua edellisvuodesta on yli neljännes.

Investointitiedustelun mukaan myös alan investointinäkymät ovat teollisuuden kärkeä. Elintarviketeollisuus nousee kahden parhaan joukkoon teknologiateollisuuden rinnalle.

Tyypillisesti alan vuotuiset investoinnit ovat olleet 400–600 miljoonaa euroa, mutta vuonna 2025 taso nousi lähes 800 miljoonaan euroon ja nyt jo lähes miljardiin. Nyt suunnitelluista investoinneista 44 prosenttia kohdistuu kapasiteetin korvaamiseen ja 13 prosenttia tuotannon rationalisointiin, kuten ympäristö- ja energiatehokkuuden parantamiseen. Kasvuun tähtäävien investointien osuus on noussut 34 prosenttiin, mikä kertoo alan uudistumisesta ja yritysten kasvuhallusta.

Miljardiluokan investoinnit kertovat paitsi tuotannon uudistamisesta myös siitä, että elintarviketeollisuus rakentaa samanaikaisesti kasvua, kilpailukykyä ja kestävämpää ruokajärjestelmää. Kasvu ja kestävyys kytkeytyvät alan investoinneissa tiiviisti yhteen. Uusi tuotantoteknologia voi samanaikaisesti kasvattaa kapasiteettia ja tuottavuutta, vähentää energia- ja materiaalikustannuksia sekä pienentää ympäristövaikutuksia.

Myös alan tutkimus- ja kehittämismenot nousivat vuonna 2024 ennätykselliseen 72,4 miljoonaan euroon, ja alan tavoitteena on lähes kaksinkertaistaa T&K-panostukset 120 miljoonaan euroon vuoteen 2030 mennessä.

CASE: Fazerin jätti-investointi vauhdittaa kasvua, kestävyttä ja vientiä

Fazer investoi noin 400 miljoonaa euroa suklaatuotantonsa uudistamiseen ja rakentaa uutta suklaatehdasta Lahteen. Investointi vahvistaa merkittävästi koko Suomen elintarvikeviennin kasvumahdollisuuksia. Fazerin osuus Suomen elintarvikeviennistä on jo nyt 15 prosenttia.

Uudessa tehtaassa yhdistyvät Fazerin vahva osaaminen ja pitkälle automatisoitu tuotanto. Sähköistyksen ja kattavan energiankierrätyksen ansioista tehdas on CO₂-päästötön. Uusi teknologia tehostaa myös raaka-aineiden käyttöä ja vähentää valmistuksessa syntyvää hävikkiä.

Miljardin euron taso ei muodostu yhdestä jättihankkeesta, vaan lukuisten yritysten investoinneista eri puolilla Suomea. Yksittäiset hankkeet ovat tyypillisesti kymmenien tai satojen miljoonien eurojen suuruisia.

Kokonaisuus kertoo toimialan luottamuksesta tulevaisuuteen, ei pelkästään yksittäisten suuryritysten strategisista päätöksistä.

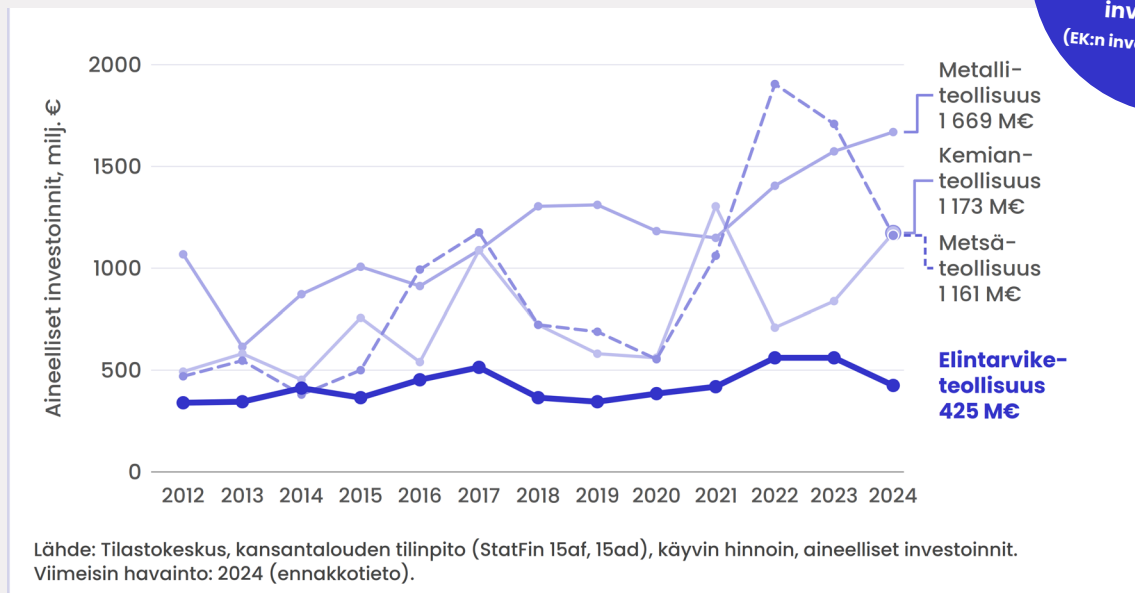
Investoinnit vuosina 2012–2024 ja toimialavertailu

Vuosina 2012–2024 elintarviketeollisuuden aineelliset investoinnit kasvoivat 344 miljoonasta eurosta 425 miljoonaan euroon eli 24 prosenttia (kuvio 1).

Se on selvästi hitain kasvuvauhti muihin toimialoihin verrattuna: koko teollisuuden investoinnit kasvoivat 92 prosenttia, metsäteollisuuden 147 prosenttia, kemianteollisuuden 136 prosenttia ja metalliteollisuuden 56 prosenttia. Elintarviketeollisuuden osuus koko teollisuuden aineellisista investoinneista on pienentynyt 13,5 prosentista 8,7 prosenttiin – vaikka euromääräinen taso on noussut.

Vuosina 2012–2024 elintarviketeollisuuden investoinneissa huippuvuodet olivat 2022 ja 2023, jolloin ala investoi 570 miljoonaa euroa molempina vuosina. Sen jälkeen investoinnit laskivat 425 miljoonaan euroon vuodelle 2024. Laskua oli 25 prosenttia vuodesta 2023.

Kuvio 1: Aineelliset investoinnit toimialoittain 2012–2024, milj. €

Elintarviketeollisuus nousee vuonna 2026 teollisuuden toiseksi suurimmaksi investoijaksi. (EK:n investointitiedustelu)

EK:n tuoreimpien, tammikuun ja kesäkuun 2026 investointitiedustelujen mukaan juuri elintarvike- ja teknologiateollisuuden investointiaikeet ovat nyt toimialoista vahvimmat, kun metsä- ja kemianteollisuus puolestaan supistavat suunnitelmiaan. Elintarviketeollisuus nousee tänä vuonna teollisuuden toiseksi suurimmaksi investoijaksi.

Elintarviketeollisuuden investoinnit perustuvatkin jättihankkeiden sijaan tasaiseen, ennustettavaan pääoman uusimiseen vuodesta toiseen.

Kuva: Volare Oy

CASE: Volaren hyönteisproteiinitehdas jalostaa sivuvirroista uutta arvoa

Startup-yhtiö Volare investoi 15 miljoonaa euroa uutta teknologiaa hyödyntävään tehtaaseen Porissa. Vuonna 2026 käynnistyvä tehdas jalostaa elintarviketeollisuuden sivuvirroista hyönteisproteiinia muun muassa lemmikkiruoan ja kalanrehun raaka-aineeksi.

Tehdasinvestointi nostaa Volaren tuotannon teolliseen mittakaavaan ja luo pohjaa kansainväliselle kasvulle. Yrityksen kiertotalouteen perustuva teknologia on esimerkki siitä, miten sivuvirrat muuntuvat uusiksi, korkeamman jalostusarvon raaka-aineiksi.

Kuva: Nokian Panimo

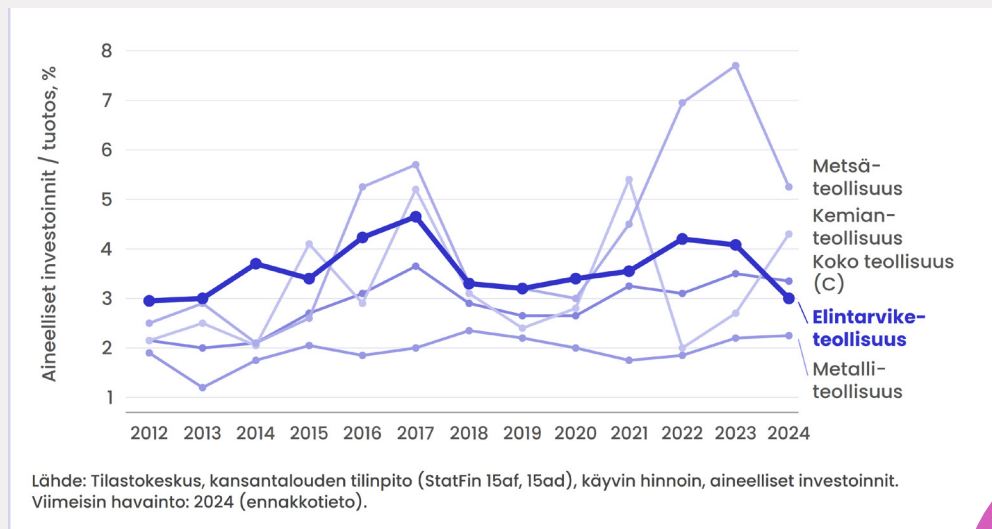
CASE: Nokian Panimo hakee kasvua alkoholittomista juomista

Nokian Panimo on tehnyt noin seitsemän miljoonan euron investointipäätöksen. Investointi mahdollistaa alkoholittomien oluiden ja muiden uusien juomakategorioiden valmistamisen ja vastaa alkoholittomien tuotteiden kasvavaan kysyntään. Samalla yrityksen osaaminen laajentuu korkeamman jalostusarvon juomiin.

Nokian Panimo on sitoutunut tieteeseen perustuvien päästövähennysten tavoittelemiseen (Science Based Target, SBTi). Osana päästövähennysmahdollisuuksien selvittämistä Nokian Panimo pilotoi tamperelaisen The Storagen hiekka-akkuratkaisua.

Pilotissa testataan uusiutuvalla sähköllä varastoidun lämpöenergian hyödyntämistä höyryn tuottamiseen panimon tuotantoprosesseissa. Tavoitteena on arvioida ratkaisun soveltuvuutta tuotantoon sekä mahdollisuuksia vähentää fossiilisen energian käyttöä ja parantaa energiatehokkuutta.

Kuvio 2: Aineellinen investointi-intensiteetti toimialoittain 2012–2024, vuosittain, %

**Elintarviketeollisuus
investoi tasaisesti
vuodesta toiseen
suhteessa
tuotokseen.**

Investoinnit suhteessa tuotokseen nostavat elintarviketeollisuuden kärkeen

Absoluuttiset investointiluvut suosivat suuria toimialoja: metsäteollisuus tai metalliteollisuus näyttävät investoivan moninkertaisesti elintarviketeollisuuteen verrattuna yksinkertaisesti siksi, että niiden tuotos on moninkertainen. Vertailukelpoisemman kuvan antaa investointi-intensiteetti eli aineelliset investoinnit suhteutettuna saman vuoden tuotokseen. Tuotos on kansantalouden tilinpidossa lähin vastine liikevaihdolle.

Suhteutettuna tuotokseen elintarviketeollisuus on verrokkiryhmän toiseksi intensiivisin investoija (kuvio 2). Aineelliset investoinnit ovat vuosina 2012–2024 olleet keskimäärin 3,6 prosenttia tuotoksesta, mikä on enemmän kuin kemianteollisuudella (3,2 %), koko teollisuudella (2,9 %) ja metalliteollisuudella (2,0 %). Vain metsäteollisuus (4,2 %) ohittaa elintarviketeollisuuden.

Elintarviketeollisuus erottuuikin verrokkitoimialoista myös investointien tasaisuudella. Alan investointi-intensiteetti on pysynyt 2,9 ja 4,6 prosentin välillä koko 13 vuoden tarkastelujaksolla, kun verrokkialoilla yksittäiset suuret hankkeet näkyvät selvästi suurempana vaihteluna.

Investointien jakautuminen alatoimialoittain

Elintarviketeollisuus on monitahoinen toimiala, joten myös investointien luonne ja kohteet vaihtelevat alan sisällä.

Vuonna 2024* maitotaloustuotteiden valmistus (105) on selvästi suurin yksittäinen investoija 165 miljoonalla eurolla, mikä on 29 prosenttia koko elintarviketeollisuuden

* Alatoimialojen investoinnit tulevat eri lähteestä kuin koko toimialan, joten niiden summa ei ole sama kuin koko toimialan.

investoinneista. Seuraavaksi suurimmat ovat lihateollisuus (86 milj. €, 15 %), leipomotuotteiden valmistus (72 milj. €, 13 %), juomien valmistus (71 milj. €, 13 %) ja muiden elintarvikkeiden valmistus (70 milj. €, 12 %). Nämä viisi alatoimialaa muodostavat yhdessä noin 82 prosenttia koko toimialan investoinneista.

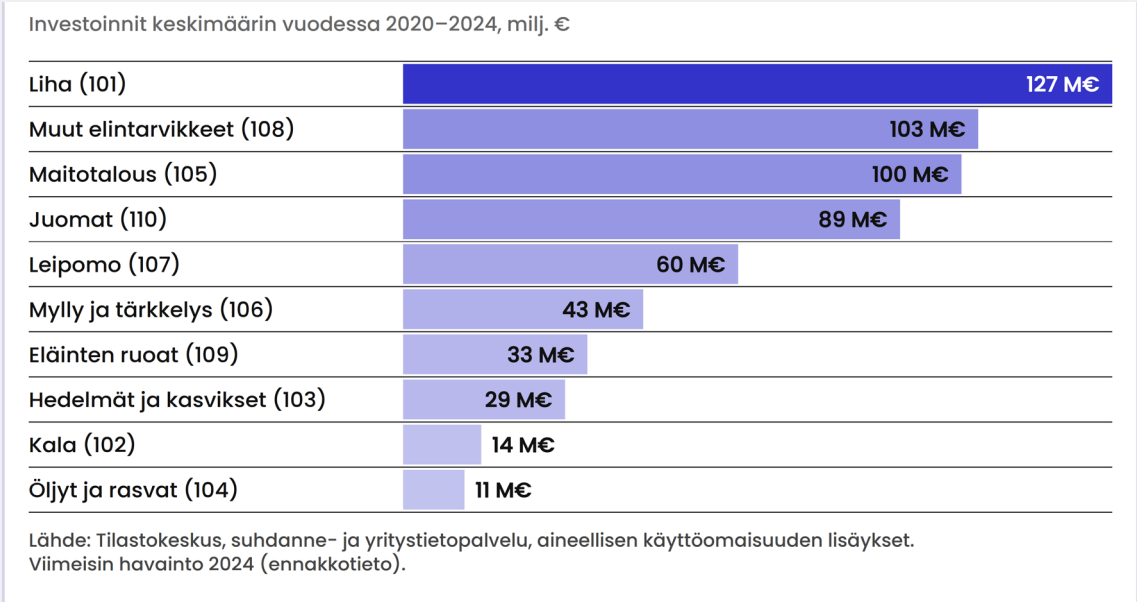
Kahden suurimman alatoimialan investoinnit vaihtelevat eniten vuodesta toiseen, mikä kertoo yksittäisten suurhankkeiden suuresta vaikutuksesta. Lihateollisuuden investoinnit lähes nelinkertaistuivat 53 miljoonasta eurosta (2020) 214 miljoonaan euroon (2023) ja laskivat sen jälkeen takaisin 86 miljoonaan euroon (2024). Maitotalous puolestaan pysytteli 67–111 miljoonan euron haarukassa vuosina 2018–2023 ja hyppäsi sitten 165 miljoonaan euroon vuonna 2024.

Viiden vuoden keskiarvo tasaa yksittäisten suurhankkeiden vaikutusta (kuvio 3).

Vuosien 2020–2024 keskiarvolla järjestys on toinen kuin pelkällä vuodella 2024: suurin on lihateollisuus (127 milj. euroa vuodessa), sen jälkeen muut elintarvikkeet (103), maitotalous (100) ja juomat (89).

Pienemmillä alatoimialoilla, kuten kala, öljyt ja rasvat tai mylly ja tärkkelys, yksikin keskisuuri hanke voi muuttaa vuotuisia investointeja huomattavasti.

Kuvio 3: Elintarviketeollisuuden aineelliset investoinnit alatoimialoittain, keskiarvo 2020–2024, milj. €

Kuva: Olvi Oyj

CASE: Olvi vahvistaa kasvua energiatehokkaalla keittämöllä ja omalla hiilidioksidikierrolla

Olvi otti maaliskuussa 2026 käyttöön noin 20 miljoonan euron uuden keittämön lisälmen-tehtaalla. Investointi nostaa tuotantokapasiteettia noin viidenneksellä ja vähentää keittämön energiankulutusta jopa 20 prosenttia.

Uutta keittämöä edelsi erillinen noin kolmen miljoonan euron investointi hiilidioksidin talteenottoon ja puhdistukseen. Vuonna 2023 käyttöön otettu laitteisto kerää oluen ja viinin käymisessä syntyvän hiilidioksidin, puhdistaa sen ja palauttaa sen juomien valmistukseen.

Kuva: Paulig Oy

CASE: Paulig uudisti kahvipakkaamisen vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksia

Paulig investoi 25 miljoonaa euroa Vuosaaren-kahvipaahtimon uusiin pakkauslinjastoihin ja kuormalavojen lastausmoduuleihin. Uudet linjastot kasvattavat tuotannon kapasiteettia ja tehokkuutta sekä mahdollistavat kierrätettävien materiaalien käytön kahvipakkauksissa.

Investointi havainnollistaa, miten kestävyyttä edistävät muutokset edellyttävät usein teollisia investointeja. Samalla se havainnollistaa, miksi yritykset tarvitsevat riittävästi aikaa valmistautua uusiin sääntelyvaatimuksiin ja ottaa käyttöön uusia teknologioita.

CASE: Valio uudistaa tuotantoaan kolmella suurella tehdasinvestoinnilla

Valio investoi vuosina 2023–2027 noin 70 miljoonaa euroa Seinäjoen-maitojauhetehtaaseen, 60 miljoonaa Lapinlahden-juustonvalmistukseen ja noin 30 miljoonaa Joensuun-juustotehtaaseen.

Seinäjoella investointi kasvattaa erityisesti vientiin menevien erikoismaitojauheiden tuotantokapasiteettia ja parantaa valmistuksen energiatehokkuutta. Uusi pesukeskus kierrättää tuotannossa tarvittavaa pesuvettä ja ottaa talteen pesukemikaaleja.

Lapinlahdella uusi tuotantolinja korvaa käyttöikänsä päähän tulleen linjaston ja vähentää tuotantohukkaa. Joensuussa rakenteilla oleva pitkälle automatisoitu kypsytyssvarasto tehostaa tuotantoa ja mahdollistaa juustonvalmistuksen sivuvirtojen entistä tehokkaamman hyödyntämisen.

Kuva: Valio Oy

Investoinnit vauhdittavat kestävyys siirtymää

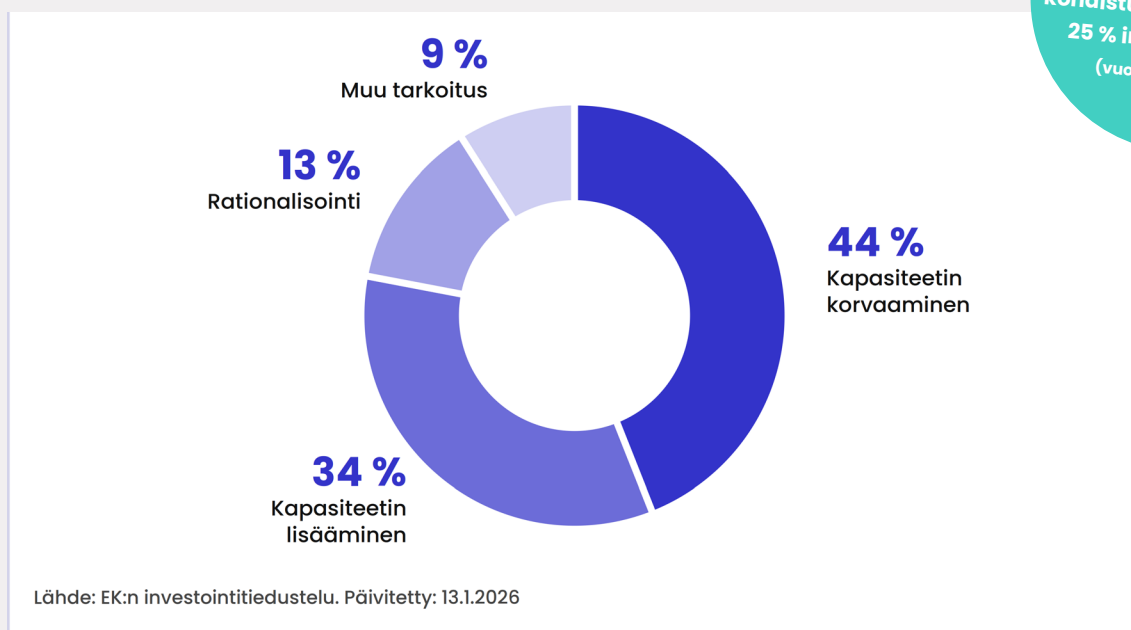
Kestävyysinvestoinnille ei ole olemassa yhtä määritelmää. Yrityksen näkökulmasta investointi voi edistää kestävyttä, jos se vähentää esimerkiksi energian, veden tai materiaalien käyttöä, kasvihuonekaasupäästöjä, hävikiä tai muita ympäristövaikutuksia. Kestävyttä voi olla myös tuotannon sopeutumiskyvyn ja toimitusvarmuuden vahvistaminen.

Vihreässä rahoituksessa, EU-taksonomiassa sekä julkisissa tuissa ja verokannusteissa kestävyys määritellään puolestaan kunkin järjestelmän tavoitteiden, luokitusten ja teknisten kriteerien perusteella. Investointi voi siten olla yrityksen kestävyys siirtymässä merkittävä, mutta jäädä silti rahoitus- tai tukivälineiden määritelmien ulkopuolelle. Rahoittajat puolestaan voivat asettaa yritysten kestävyysrahoitukselle tulostavoitteita.

EK:n investointitiedustelujen mukaan elintarviketeollisuuden kiinteät investoinnit ovat kasvaneet nopeasti. Vuonna 2026 (kuvio 4) investoinneista 44 prosenttia kohdistuu kapasiteetin korvaamiseen, 34 prosenttia kapasiteetin lisäämiseen eli kasvuun, 13 prosenttia rationalisointiin eli käytännössä ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksiin sekä sääntelyyn vastaamiseen ja 9 prosenttia muihin kohteisiin.

Yli puolet, 57 prosenttia, investoinneista kohdistuu olemassa olevan tuotannon uudistamiseen tai tehostamiseen. Kasvuinvestointien 34 prosentin osuus osoittaa, ettei miljardiluokan investointiaalto synny yksinomaan sääntelyyn vastaamisesta, vaan myös tuotannon uudistamisesta ja kasvun tavoittelusta.

Kuvio 4: Elintarviketeollisuuden kiinteiden investointien käyttötarkoitus vuonna 2026

Viime vuosina kapasiteetin lisäämiseen on kohdistunut keskimäärin 25 % investoinneista (vuodet 2020–2025)

Kasvu ja kestävyys syntyvät samoista investoinneista

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLAn toukokuun 2024 arvion mukaan elintarvike-teollisuuden työn tuottavuus ja T&K suhteessa liikevaihtoon ovat kansainvälisesti verrattuna vahvoja, vaikka ala jääkin muusta Suomen teollisuudesta jälkeen. Myös alan käyttökate on vuosina 2008–2022 ollut vähintään yksityisten palvelualojen ja koko teollisuuden tasolla. Perinteisesti kotimarkkinoihin keskittynyt toimiala hakee investoinneilla samanaikaisesti tuottavuutta, resurssitehokkuutta ja uutta kasvua.

Kestävyysinvestointi voi olla samanaikaisesti tuottavuus-, kasvu-, vienti- ja riskienhallintainvestointi. Energia- ja materiaalitehokkuus pienentää tuotantokustannuksia ja vähentää riippuvuutta energian ja raaka-aineiden hintavaihteluista. Uusi teknologia puolestaan mahdollistaa sivuvirtojen jalostamisen korkeamman arvon tuotteiksi, vähäpäästöisemmän tuotannon sekä uusien tuotteiden kehittämisen. Samalla energiatehokas ja resurssiviisas tuotanto vahvistaa yritysten kilpailukykyä markkinoilla, joilla asiakkaiden ja kuluttajien ilmasto- ja ympäristövaatimukset vaikuttavat kysyntään yhä enemmän.

Elintarviketeollisuuden mittakaavassa jo pienetkin parannukset energian, veden ja raaka-aineiden käytössä voivat kertautua suuriksi vaikutuksiksi. Kasvun näkökulmasta olennaista on, että investoinnit uudistavat tuotantokapasiteettia ja teknologiaa, joiden varaan voidaan rakentaa uusia tuotteita, korkeampaa jalostusarvoa ja vientiä.

Kuva: Atria Oyj

CASE: Atria investoi yli 80 miljoonaa euroa energiatehokkaaseen tuotantoon

Atria investoi 82,4 miljoonaa euroa Nurmon-valmisruokatehtaan ja sen energiajärjestelmien uudistamiseen. Vuonna 2028 valmistuva hanke uudistaa tuotantoprosesseja ja tuo tehtaalte uuden energiakeskuksen, jonka myötä lämmöntuotanto muuttuu hiilidioksidipäästöttömäksi.

Atria arvioi investoinnin vähentävän energiankulutusta noin 50 000 MWh ja energiakustannuksia yli viisi miljoonaa euroa vuodessa. Samalla scope 1-2-päästöt vähenevät arviolta noin 32 000 tonnia CO₂-ekvivalenttia vuodessa.

Investointi osoittaa, miten kilpailukykyä vahvistavat kustannussäästöt ja kestävyystavoitteet voivat toteutua samassa hankkeessa.

Investoinnit tutkimukseen, kehitykseen ja uusiin tuotteisiin

Tilastokeskuksen mukaan elintarviketeollisuuden tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot nousivat ennätyselliseen 72,4 miljoonaan euroon vuonna 2024 (kuvio 5). Tämä on selkeä hyppy vuodesta 2023, jolloin summa oli 65 miljoonaa euroa. Alan T&K-menot ovat kasvaneet vakaasti vuoden 2016 notkahduksesta eteenpäin. Alan tavoitteena on nostaa T&K-panostukset 120 miljoonaan euroon vuoteen 2030 mennessä.

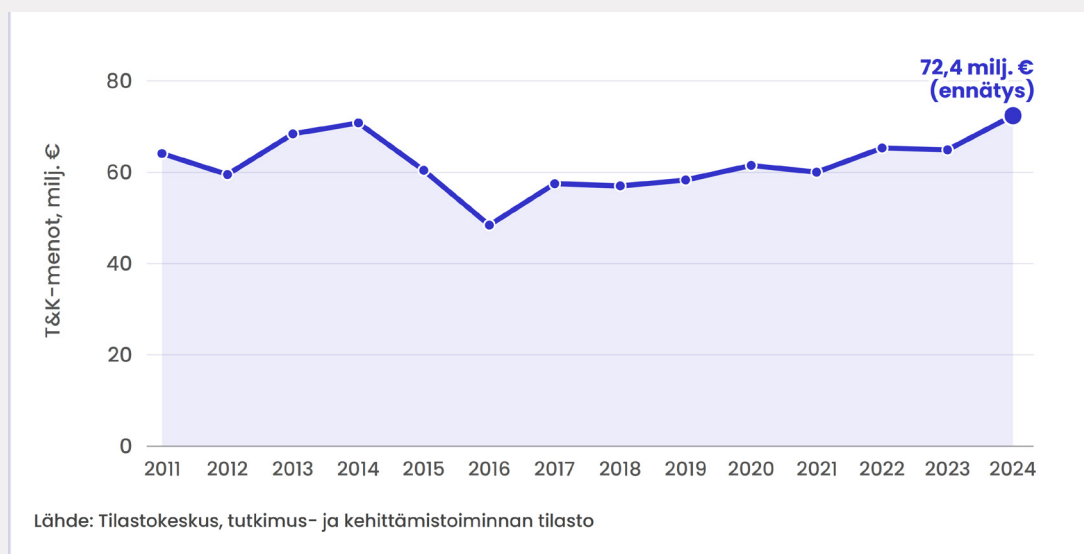
Toimialan 14,7 miljardin euron liikevaihtoon suhteutettuna T&K-menot olivat vuonna 2024 noin 0,5 prosenttia. Elintarviketeollisuuden osuus koko teollisuuden 3,6 miljardin euron T&K-menoista on silti pieni siivu. Vuosina 2011–2024 osuus on ollut noin 2 prosenttia (vaihteluväli 1,7–2,3 %). Pieni luku selittyy toimialan rakenteella: elintarviketeollisuus on volyymiltaan suuri ja marginaaleiltaan kilpailtu, pääosin kotimarkkinoilla toimiva ala, ei tutkimusintensiivinen korkean teknologian sektori.

Uusien ruokaratkaisujen skaalaaminen vaatii teollisia investointeja

EK:n helmikuussa 2026 julkaisemassa dataikkunakatsauksessa kasvipohjaisia ruokatuotteita koskevien hankkeiden arvo oli 1 112 miljoonaa euroa. Kyse on suunnitelluista investointihankkeista, ei toteutuneista investoinneista tai koko elintarviketeollisuuden investoinneista.

TKI-toiminnan ja innovaatioiden kestävyysvaikutukset syntyvät vasta, kun tutkimus tai kokeilu etenee ratkaisuksi, joka otetaan käyttöön ja skaalataan markkinoille. Miljardiluokan investointiaikeet osoittavat, että uusien ruoka- ja tuotantoteknologioiden skaalaamiseen tarvitaan teollisia investointeja.

Kuvio 5: Elintarviketeollisuuden yritysten T&K-menot 2011–2024, milj. €

CASE: Solar Foods kasvaa TKI:stä teolliseen mittakaavaan

Solar Foods rakentaa Lappeenrantaan tehtaan, joka vie yhtiön fermentaatioteknologiaan perustuvan proteiini-innovaation tuotannon teolliseen mittakaavaan. Yhtiö sai vuonna 2026 hankkeeseensa yhteensä 77,8 miljoonan euron julkisen avustus- ja lainapaketin.

Investointi perustuu Solein-proteiinin valmistamiseen. Solein valmistetaan fermentoimalla hiilidioksidia ja vetyä uusiutuvan sähkön avulla, eikä tuotanto ole riippuvainen perinteisestä maataloudesta. Hanke osoittaa, miten pitkäjänteinen TKI-toiminta voi synnyttää uutta teollista tuotantoa ja tarjota ratkaisuja globaaleihin haasteisiin.

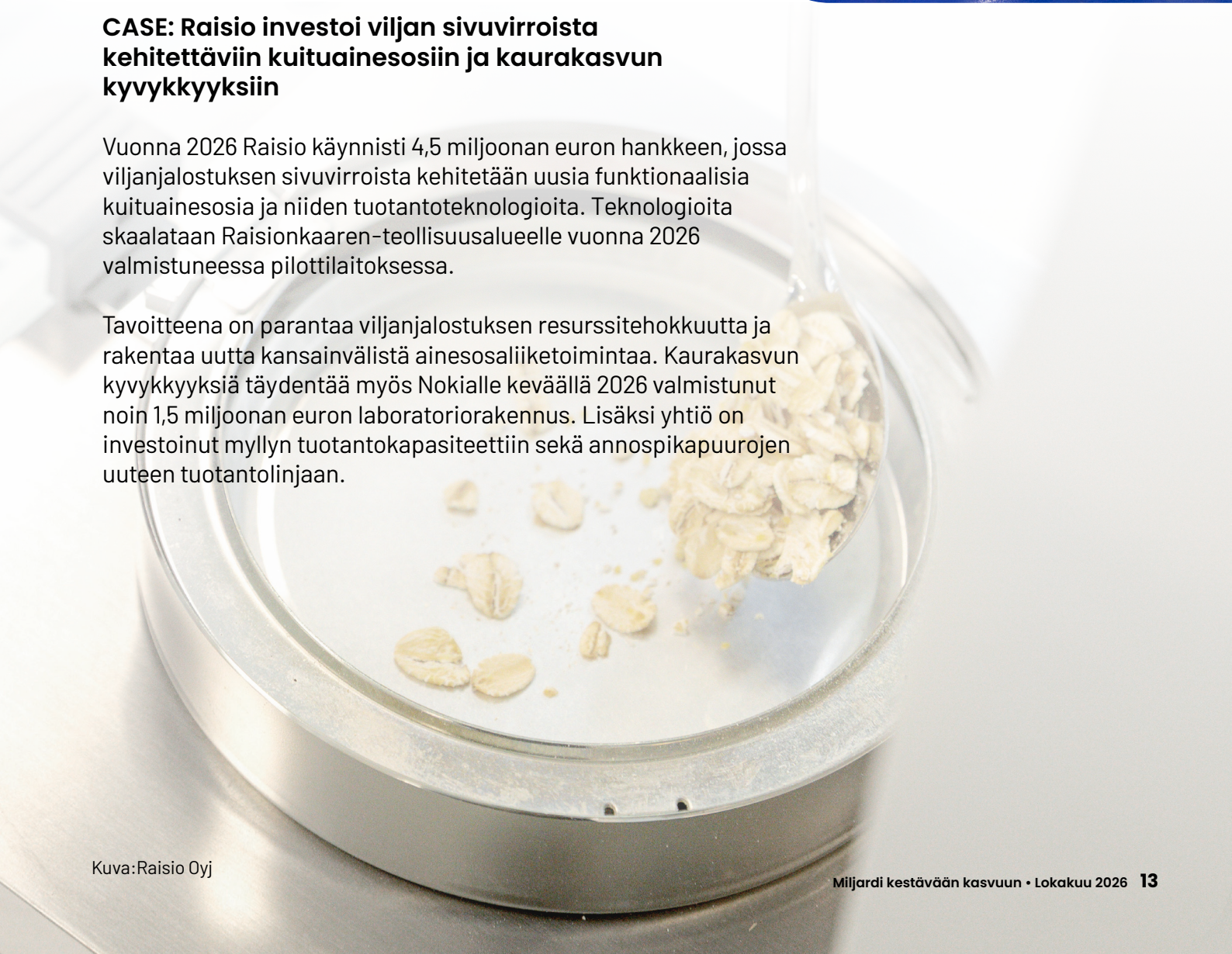

Kuva: Solar Foods Oyj

CASE: Raisio investoi viljan sivuvirroista kehitettäviin kuituainesosiin ja kaurakasvun kyvykkyyksiin

Vuonna 2026 Raisio käynnisti 4,5 miljoonan euron hankkeen, jossa viljanjalostuksen sivuvirroista kehitetään uusia funktionaalisia kuituainesosia ja niiden tuotantoteknologioita. Teknologioita skaalataan Raisionkaaren-teollisuusalueelle vuonna 2026 valmistuneessa pilottilaitoksessa.

Tavoitteena on parantaa viljanjalostuksen resurssitehokkuutta ja rakentaa uutta kansainvälistä ainesosaliiketoimintaa. Kaurakasvun kyvykkyyksiä täydentää myös Nokialle keväällä 2026 valmistunut noin 1,5 miljoonan euron laboratoriorakennus. Lisäksi yhtiö on investoinut myllyn tuotantokapasiteettiin sekä annospikapuurojen uuteen tuotantolinjaan.

Kuva: Raisio Oyj

Muut kestävyysinvestoinnit

Miljardiluokan investoinnit koostuvat ennen kaikkea yritysten investoinneista koneisiin, laitteisiin ja rakennuksiin. Elintarvikealan yritykset panostavat kuitenkin yhä enemmän myös arvoketjun yhteisten ilmasto- ja ympäristötavoitteiden edistämiseen sekä ratkaisuihin, jotka yhdistävät elintarvike-, maatalous- ja energiasektoria. Nämä panostukset täydentävät kiinteitä investointeja, vaikka ne eivät näy tilastoissa samalla tavalla.

Merkittäviä rahavirtoja ohjataan esimerkiksi alkutuotannon kestävyystoimiin, yritysten omiin rahoitusohjelmiin sekä koko toimialaa palveleviin tieto- ja osaamisratkaisuihin. Kestävyys siirtymää edistetään myös erillisissä yhtiöissä ja verkostoissa, jotka yhdistävät maatalouden, elintarviketeollisuuden, energiantuotannon ja liikenteen.

Kuva: Valio Oy

CASE: Valion alkutuotannon vastuullisuusohjelma

Valion alkutuotannon vastuullisuusohjelma on vaikuttavuudeltaan yli 60 miljoonan euron kokonaisuus. Ohjelma kattaa noin 3 000 maitotilaa, ja vuonna 2025 vastuullisuuslisää maksettiin tilaa kohden keskimäärin yli 18 000 euroa.

Kuva: Fazer Oy

CASE: Fazerin viljelyohjelma

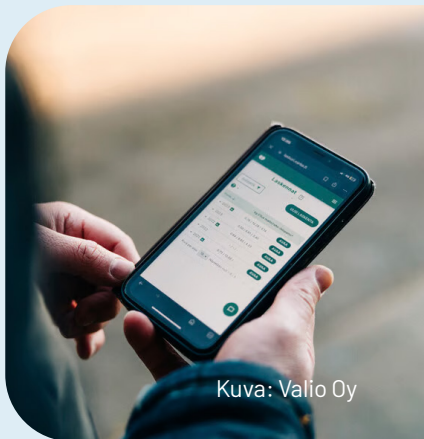
Fazer uudisti viljelyohjelmansa vuonna 2025 ja maksaa sopimusviljelijöille ohjelman ehtojen mukaisesta viljasta hintapreemion sekä kattaa vähähiilisten lannoitteiden lisäkustannukset. Ohjelmassa käytettävien Yaran vähähiilisten lannoitteiden hiilijalanjälki on 75 prosenttia pienempi kuin nykyisten mineraalilannoitteiden.

Kuva: Paulig Oy

CASE: Pauligin ilmastorahasto

Pauligin vuonna 2023 perustaman ilmastorahaston arvo on vuosittain 2-3 miljoonaa euroa. Rahaston vuotuinen budjetti perustuu sisäiseen 50 euron hiilen hintaan päästötonnia kohden, ja rahoitusta kohdennetaan erityisesti vehnän, maissin ja kahvin arvoketjuihin, logistiikkaan sekä valittuihin omien toimintojen hankkeisiin.

Kuva: Valio Oy

CASE: Elintarvikeyritysten Carbo®-ympäristölaskuri

Valion, Atrian, HKFoodsin, Juustoportin ja Snellmanin yhteinen Carbo®-ympäristölaskuri muodostaa digitaalista infrastruktuuria. Sen arvioidaan kattavan noin 90 prosenttia suomalaisesta maito- ja lihasektorista. Kyse ei ole fyysisestä tuotantokapasiteetista, vaan koko arvoketjun päästövähennyksiä ohjaavasta tiedosta, yhteisestä laskentamenetelmästä sekä tuottajille annettavasta koulutus- ja kehittämistuesta.

Kuva: Suomen Lantakaasu Oy

CASE: Suomen Lantakaasu jalostaa lannasta uusiutuvaa energiaa

Valion ja St1 Biokraftin yhteisyritys Suomen Lantakaasu investoi yli 80 miljoonaa euroa Kiuruveden biokaasulaitokseen. Laitos on mitoitettu vastaanottamaan noin 400 000 tonnia lantaa vuodessa noin sadalta maatilalta ja nesteyttämään noin 125 gigawattituntia biokaasua vuodessa. Investointi vähentää arvoketjun päästöjä merkittävästi. Biokaasuprosessissa syntyvä biolannoite palautetaan maatalolle ravinnekiertoon.

Kuva: Suomen Lantakaasu Oy

CASE: Suomen Lantakaasun ja Atrian biokaasuinvestointi

Nurmossa Suomen Lantakaasu ja Atria tekivät vuonna 2024 päätöksen yli 60 miljoonan euron biokaasuinvestoinnista. Elokuussa 2026 käyttöön vihitty laitos tuottaa vuosittain noin 100 gigawattituntia nesteytettyä biokaasua, mikä vastaa noin kymmentä miljoonaa litraa dieseliä. Laitos hyödyntää maatalouden ja elintarvikeketjun sivuvirtoja uusiutuvan energian ja kierrätyslannoitteiden tuotannossa.

Ennakoitava sääntely ratkaisee investointien jatkon

Elintarviketeollisuuden investointinäkymät ovat tällä hetkellä vahvat, mutta investointiaallon jatkuminen ei ole itsestäänselvyys. Miljardiluokan investoinnit ovat pitkäjänteisiä päätöksiä, joiden vaikutukset ulottuvat vuosikymmenten päähän. Yritykset tarvitsevat toimintaympäristön, joka on vakaa, ennakoitava ja kilpailukykyinen.

Markkina- ja kilpailutilanne sekä tuotteiden kysyntä vaikuttavat investointeihin, mutta yhteiskunnallisen päätöksenteon näkökulmasta keskeisin vaikuttamisen kohde on sääntely. Ennakoimattomat tai nopeasti muuttuvat sääntelyratkaisut voivat lisätä epävarmuutta ja lykätä investointipäätöksiä. Esimerkiksi makeisten ja suklaan arvonlisäveron korottamista koskenut valmistelu lisäsi alan kokemaa poliittista epävarmuutta ja vaikutti yritysten investointisuunnitelmiin.

Investointien toteutumiseen vaikuttavat myös rahoituksen saatavuus ja hinta sekä osaavan työvoiman saatavuus. Erityisesti energia- ja ympäristöinvestointien pitkät takaisinmaksuajat voivat heikentää hankkeiden kannattavuutta, vaikka niiden vaikutukset kilpailukykyyn ja kestävyyteen olisivat pitkällä aikavälillä merkittäviä.

Elintarviketeollisuuden suurimmat yritykset ovat pystyneet hyödyntämään vihreän siirtymän tukia, mutta niiden mittaluokka sulkee usein pk-yritykset tukien ulkopuolelle. Elintarviketeollisuuden investoinnit koostuvat ennen kaikkea lukuisista eri puolilla Suomea toteutettavista hankkeista, joten pk-yrityksiä varten olisi luotava erilliset tuki-instrumentit. Esimerkiksi investointeja tukevat poisto-oikeudet voisivat tehostaa yksityisten investointien käynnistymistä laajasti koko toimialalla.

Elintarviketeollisuuden investoinneilla on merkitystä myös aluetaloudelle ja huoltovarmuudelle. Kotimainen tuotantokapasiteetti tukee Suomen omavaraisuutta ja kykyä turvata ruokahuolto myös häiriö- ja kriisitilanteissa. Kasvaneen geopolitiittisen epävarmuuden aikana investointien merkitys ulottuu siten tavanomaista teollisuuspolitiikkaa pidemmälle.

Bate Ismail
Ekonomisti, ETL
bate.ismail@etl.fi

Satumaija Levón
Vastuullisuusjohtaja, ETL
satumaija.levon@etl.fi

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL)

Pasilankatu 2, 00240 Helsinki

etl@etl.fi

www.etl.fi